

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΟΤΑΝ ἐπλησίασεν ἡ ὥρα τοῦ ζωηφόρου πάθους, τότε ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὑψώσας εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα, ἐπεκαλέσθη τὸν θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ, ἵνα πάντες οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες ὧσιν ἐν. « Πάτερ ἅγιε, εἶπε, τήρησον αὐ-
20—24. » τοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ἵνα ὧσιν ἐν. Οὐ

» περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ
» περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐ-
» τῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἐν ὧσι, καθὼς σὺ
» πάτερ ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐ-
» τοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσι. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν,
» ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· ἵνα ὧσιν
» ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν. Ἐγὼ ἐν

» αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὡς τετελειω-
 « μένοι εἰς ἓν. » Παρατηρῶ τὴν ἔπαρσιν
 τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ εἰς τὸν
 οὐρανόν, καὶ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θεοῦ
 καὶ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὸν λόγον, ἵνα ὡσιν
 ἓν, πεντάκις ἐπαναληφθέντα ἐν ταύτῃ τῇ
 προσευχῇ αὐτοῦ, ὅθεν εὐλογοφανῶς συμ-
 περαίνω, ὅτι μετὰ πολλῆς θερμότητος ὑπὲρ
 τούτου παρεκάλεσεν ὁ θεάνθρωπος· ἀλλὰ
 κατὰ τίνα τρόπον δυνάμεθα ἡμεῖς οἱ ἄν-
 θρωποι γενέσθαι ἓν; κατὰ τὸ σῶμα, τοῦ-
 τό ἐστιν ἀδύνατον. Κατὰ τὴν ψυχὴν; ὁμοί-
 ως καὶ τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν· ἐφάνέρωσεν
 ἡμῖν τὸν τρόπον ὁ θεόπνευστος Παῦλος
 διὰ τῶν λόγων τῆς προσευχῆς αὐτοῦ· « Ὁ
 » δὲ θεός, εἶπε, τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς πα-
 » ρακλήσεως δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν
 » ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν· ἵνα ὁ-
 » μοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν
 » θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 » Χριστοῦ. » Ἴδου ὁ τρόπος, ὅστις συνά-
 πτει ἡμᾶς εἰς ἓν, ἡ ὁμοφροσύνη. Ὅταν φρο-
 νῶμεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ, ἡγουν ὅταν ἔχωμεν
 μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κατὰ Χριστὸν γνώμην,
 τότε ἐσμὲν ἓν, τότε πάντα τὰ στόματα,
 ὡς ἐξ ἐνὸς μόνου στόματος, μίαν λατρευτι-
 κὴν δοξολογίαν προσφέρουσιν εἰς τὸ ἐνιαῖον
 καὶ ἀδιαίρετον κράτος τῆς τρισυποστάτου
 θεότητος.

Ἀλλὰ διὰ τί μετὰ τῆς προθυμίας
 καὶ ζήσεως παρεκάλεσεν ὁ θεάνθρωπος ὑπὲρ
 ταύτης τῆς ὁμοφροσύνης καὶ ὁμονοίας ἡ-
 μῶν; διότι ἡ ὁμόνοιά ἐστι ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς
 πηγάζει καὶ ἡ εὐαγγελία ἐν ἧ ἐπιστηρίζεται

ἡ ἀγάπη, ἣτις ἐστὶ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου,
 καὶ ἐξ ἧς κρέμαται ὁλος ὁ νόμος καὶ οἱ
 προφῆται· ὅταν ἔχωμεν σύμφωνα τοῦ νοῦς
 ἡμῶν τὰ φρονήματα, ἡγουν ὅταν ἐκεῖνο, ὃ
 ἐγὼ συλλογίζομαι, ὅτι ἐστὶν ἀληθές, καὶ
 δίκαιον, τοῦτο αὐτὸ καὶ σὺ ἀληθές καὶ δί-
 καιον νομίζεις, τότε τὸ ἐνιαῖον τῆς γνώμης
 συνάπτει εἰς ἓν καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ
 τὰς θελήσεις· καθὼς δὲ ἔχομεν οἱ δύο μίαν
 γνώμην, οὕτως ἔχομεν καὶ μίαν θέλησιν·
 ὅθεν ὃ ἐγὼ θέλω καὶ ἐπιθυμῶ, τοῦτο αὐτὸ καὶ
 σὺ θέλεις καὶ ἐπιθυμῆεις· ἡ ταυτότης δὲ τῆς
 γνώμης, καὶ τῆς διαθέσεως τῆς καρδίας,
 καὶ τῆς θελήσεως γεννᾷ τὴν μεταξὺ ἡμῶν
 ἀληθινὴν καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπην· διὸ ἐν ὅσῳ
 μένει ἐν ἡμῖν ἡ ὁμοφροσύνη, διαμένει ἐν τῇ
 καρδίᾳ ἡμῶν ἡ ἀγάπη ἀσάλευτος καὶ ἀμε-
 τάβλητος· ὅταν δὲ φύγη ἡ ὁμογνωμοσύνη,
 φεύγει εὐθύς καὶ ἡ ἀγάπη· ὅταν ἐγὼ στο-
 χάζωμαι, ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἀλήθεια, σὺ δὲ
 συλλογίζεσαι, ὅτι τοῦτο αὐτὸ ἐστὶ ψεῦδος·
 ὅταν ἐγὼ φρονῶ, ὅτι τοῦτο ἐστὶν ὠφέλιμον,
 σὺ δὲ φρονεῖς, ὅτι ἐστὶ βλαβερόν, τότε οὐκ
 ἐσμὲν ὁμόφρονες, ἀλλ' ἑτερόφρονες, οὐκ
 ἐσμὲν σύμφωνοι, ἀλλ' ἀσύμφωνοι· ἡ δὲ ἑτε-
 ροφροσύνη καὶ ἡ ἀσυμφωνία προξενεῖ εἰς
 τὰς καρδίας διαθέσεις καὶ θελήσεις ἀντι-
 μαχομένας· ἐκ τούτου ἐγείρονται αἱ διχόνοιαι
 καὶ αἱ φιλονεικίαι καὶ αἱ διαθέσεις τοῦ μί-
 σους, αἵτινες μαραίνουσιν, ἢ παντελῶς ξηραί-
 νουσι τὰ θεάρεστα τῆς ἀγάπης φυτὰ.

Ἄλλος μὲν τῶν Κορινθίων ἔλεγεν, ἐγὼ
 εἰμι μαθητὴς καὶ ἀκόλουθος τοῦ Παύλου·
 ἄλλος δὲ, ἐγὼ τοῦ Ἀπολλῶ· ἄλλος δὲ, ἐγὼ

1. Κεφ. 1. 11.
 τοῦ Κηρᾶ· καὶ ἄλλος, ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ· τί ἐστὶ τοῦτο; τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, εἰμὴ ἑτεροφροσύνη· αὐτοὶ οὐ φρονοῦσι τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ἄλλο μὲν ὁ εἷς, ἄλλο δὲ ὁ ἕτερος· τί δὲ ἐκ τούτου ἐγεννήθη; διχόνοια καὶ φιλο-
 νεικία. « Ἐδηλώθη γὰρ μοι, ἔγραφε πρὸς » αὐτοὺς ὁ Παῦλος, περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, » ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι· » γνωρίζων δὲ ὁ παμμακάριστος, ὅτι ἐκ τούτου ψυχραίνεται ἡ ἀγάπη, καὶ ἀκολου-
 10 θοῦσιν ἄμετρα σκάνδαλα καὶ ἐλεεινὰ σχί-
 σματα, ἐπανακαλῶν αὐτοὺς πρὸς τὴν ὁμό-
 νοιαν, ἔλεγε· « Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
 » φοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν » Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε » πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε » δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν » τῇ αὐτῇ γνώμῃ. »

Δύω πανσέβαστοι ἀπόστολοι πρέχουσιν ὁμοῦ εἰς διαφόρους πόλεις καὶ χώρας, κη-
 ρύττοντες τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας τὸν λόγον, κατὰ πάντα σύμφωνοι, ἐντελῶς ἠγαπημένοι, συνημμένοι καὶ ἀχώριστοι, ὁ Παῦλος δηλαδὴ καὶ ὁ Βαρνάβας· ἔπειτα ὁ μὲν Βαρνάβας νομίζει συμφέρον, ἵνα λά-
 βῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλού-
 μενον Μάρκον· ὁ δὲ Παῦλος κρίνει εὐλογον, ἵνα μὴ συμπαραλάβῃ αὐτόν· ἄλλο περὶ τοῦ Μάρκου φρονεῖ ὁ Βαρνάβας, καὶ ἄλλο ὁ Παῦλος, τουτέστι οὐκ ἔχουσι περὶ τοῦ Μάρκου τὸ αὐτὸ φρόνημα, ἀλλ' εἰσὶν ἀ-
 σύμφωνοι. Τί δὲ ἠκολούθησεν ἐκ ταύτης τῆς ἑτεροφροσύνης; οὐδὲ μῖσος ἠκολούθη-
 σεν, οὐδὲ ἔχθρα, οὐδὲ θυμὸς, ἐπειδὴ ἦσαν

ἀκακοὶ καὶ ἅγιοι· ἠκολούθησεν ὁμοῦ πα-
 ροξυσμὸς, μετὰ δὲ τὸν παροξυσμὸν, χωρι-
 σμὸς. « Ἐγένετο οὖν παροξυσμὸς, ὥστε ^{Πρ. 15. 39.} » χωρισθῆναι ἀπ' ἀλλήλων. » Ἀκούετε, τί συμβαίνει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἁγίους ἄν-
 δρας, ὅταν φύγῃ ἀπ' αὐτῶν ἡ ὁμοφροσύνη καὶ ἡ συμφωνία;

Πόθεν ἐγεννήθησαν τόσαι αἵρέσεις, ὅσας ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰς ἱστορίας; ἐκ τῆς ἑτεροφροσύνης, ἠγουν ἐκ τῆς ἀσυμφω-
 νίας τῶν φρονημάτων. Ὁ Ἄρειος οὐ φρονεῖ τὸ ὀρθὸν καὶ κοινὸν πάντων τῶν πιστῶν φρόνημα, ὅπερ ἐστίν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, καθὼς θεὸς, ἐστὶν ὁμοούσιος τῷ πατρὶ, ἀλλ' ἔχει ἄλλο ἴδιον φρόνημα διεσραμμένον καὶ βλάσφημον, τουτέστι πειθεται, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς οὐκ ἐστὶ θεὸς ὁμοούσιος τῷ πατρὶ, ἀλλ' ἑτερούσιος αὐτῷ. Ὁ Μακεδόνιος οὐ φρονεῖ τὸ κοινὸν καὶ ἀποστολικὸν φρόνημα, ὅπερ ἐστίν, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν ἐστὶ θεὸς, ἀλλ' ἔχει ἄλλο φρόνημα, ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐξεληθὸν, ἠγουν πιστεύει, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν ἐστὶ κτίσμα· ὁ Σα-
 βέλλιος οὐ φρονεῖ περὶ τῆς παναγίας Τριά-
 δος τὸ κοινὸν καὶ θεοπαράδοτον δόγμα, ἀλλ' ἔχει ἄλλο φρόνημα ἴδιον, ἐκ τῆς πα-
 ραλογίας αὐτοῦ προελθόν· οὐ πιστεύει μίαν θεότητα ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν, ἀλλὰ μίαν θεότητα καὶ ἐν πρόσωπον, ἔχον τρία ὀνό-
 ματα· ὁ Ἀπολλινάριος ἀθετεῖ τὸ κοινὸν καὶ ἅγιον πάντων τῶν εὐσεβῶν φρόνημα, καὶ ἐναγκαλίζεται ἄλλο, γέννημα τῆς πρᾶφροσύνης αὐτοῦ· οἱ μὲν εὐσεβεῖς ὁμοφρόνως πιστεύουσιν, ὅτι ὁ υἱὸς καὶ

λόγος τοῦ θεοῦ, σαρκωθείς, ἀνέλαβεν ὅλην τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, ἤγουν καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα· αὐτὸς δὲ ὁ ἀνόητος ἐφρόνει, ὅτι ὁ σεσαρκωμένος λόγος σῶμα μόνον ἀνέλαβεν ἀνθρώπινον, οὐχὶ δὲ καὶ ψυχὴν, ὅθεν ἦν ἄψυχος· ὁ Νεστορίος ἀπέρριψε τὸ περὶ τῆς παναγίας παρθένου Μαρίας κοινόν καὶ ὀρθόδοξον δόγμα, καὶ προσεκολλήθη εἰς ἄλλο ἴδιον ἐλάσφημον, γεννηθὲν ἐκ τῆς διὰ βολικῆς ὑπερηφανείας τοῦ ἐσκοτισμένου νοοῦ αὐτοῦ· οἱ μὲν ὀρθόδοξοι πάντες ὁμοφρόνως πιεθούσιν, ὅτι ἡ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ γεννήσασα ἀειπάρθενος, μήτηρ θεοῦ ἐστὶ καὶ θεοτόκος, αὐτὸς δὲ ὁ παράφρων καὶ φρενόληπτος ἀρνούμενος τοῦτο, ἐφρόνει καὶ ἐκήρυττεν, ὅτι ἐστὶ Χριστοτόκος· πάντες οἱ αἱρετικοὶ κατεφρόνησαν τὸ κοινόν καὶ ἅγιον τῶν εὐσεβῶν φρόνημα, καὶ ἐφρόνουν ἴδια ἀλλόκοτα καὶ ἀντίθεα φρονήματα· ἐκ ταύτης δὲ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν φρονημάτων ἐξωρίσθη ἐκ τῶν καρδιῶν αὐτῶν ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης· ἐκ τούτου δὲ πόσας φιλονεικίας αὐτοὶ ἐξήγειραν, καὶ πόσας ἐχθρας καὶ διωγμοὺς καὶ καταδυναστείας καὶ πολέμους, καὶ πόσον αἷμα ἁγίων ὁμολογητῶν ἔχυσαν, καὶ πόσα πάνδεινα καὶ ἐλεεινὰ κακὰ ἐποίησαν, γνωσὰ εἰσιν εἰς ὄσους ἀναγινώσκουσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰστορίας τὰ βιβλία. Ἐὰν αὐτοὶ πάντες ἦσαν ὁμόφρονες καὶ ὁμογνώμονες τοῖς εὐσεβέσι, κατὰ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν δέησιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, οὐ μόνον οὐδὲν τῶν τοιούτων κακῶν ἐφαίνετο, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν ἐπέλαμπεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ μακαρία καὶ σωτήριος ἀγάπη,

καὶ τοῦ πλησίον ἡ ἐφέλεια καὶ ἡ σωτηρία.

Ἄλλ' ἐὰν ὑπὲρ τῆς ὁμοφροσύνης, λέγεις, ἐδεήθη οὐ μόνον ὁ Παῦλος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, φανερόν ἐστιν, ὅτι αὐτὴ ἐστὶ χάρισμα ὑπὸ θεοῦ, ἄνωθεν πεμπόμενον εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ὄσους αὐτὸς εὐδοκήσει· ἐπειδὴ οὖν ἡ κατὰ Χριστὸν ὁμολογία ἐστὶ δῶρον θεοῦ, ἐγὼ οὐδὲν χρεωστῶ ποιῆσαι ὑπὲρ τῆς τούτου κτήσεως. Ἐὰν ὁ θεὸς φωτίσῃ τὸν νοῦν μου, ἵνα φρονῇ τὸ φρόνημα τῶν ὀρθοδόξων, εἰμὶ ὀρθόδοξος· ἐὰν δὲ μὴ ἐξαποστείλῃ μοι τῆς μετ' αὐτῶν ὁμοφροσύνης τὸ δῶρον, γίνομαι κακόδοξος. Ἐὰν ὁ θεὸς πείσῃ με, ἵνα φρονῶ ὅσα φρονοῦσιν οἱ ἐνάρετοι, γίνομαι ἐνάρετος· ἐὰν δὲ μὴ ἐξαποστείλῃ μοι τῆς μετὰ τούτων ὁμογνωμοσύνης τὸ δῶρον, γίνομαι παμπόνηρος. Ἀληθῶς δῶρον θεοῦ ἐστὶν ἡ κατὰ Χριστὸν ὁμοφροσύνη, καθὼς καὶ πᾶν ἄλλο ἀγαθόν· πλήν, ἐπειδὴ ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος, οὐκ ἐξαποστέλλει τὰ δῶρα αὐτοῦ, εἰ μὴ εἰς ἐκείνους, οἵτινες γίνονται τῶν δῶρων αὐτοῦ ἄξιοι. Βλέπε δὲ τὸν θεῖον ἀπόστολον, πῶς πρὶν ἢ δεηθῆναι τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὁμοφροσύνης, ἔδωκε παραγγελίας, διῶν προκατασκευάζομεν καὶ προετοιμάζομεν ἑαυτοὺς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τούτου τοῦ μεγάλου χαρίσματος· «Ὀφείλομεν, εἶπεν, ἢ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνατῶν βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἐκαστος γὰρ ὑμῶν τῷ πλησίον ἄρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.» Μετὰ δὲ ταύτας τὰς παραγγελίας εὐχηθεῖς,

Αὐτ. 5. εἶπε· « Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς
 » παρακλήσεως δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν
 » ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν. » Ἐὰν
 οὖν ἡμεῖς βαστάζωμεν τὰ ἀσθενήματα τῶν
 ἀδυνάτων, καὶ ἀρέσκωμεν οὐχὶ ἑαυτοῖς,
 ἀλλὰ τῷ πλησίον ἡμῶν πρὸς ὠφέλειαν καὶ
 ἀπαρτισμὸν αὐτοῦ, ὁ θεὸς, βλέπων ἡμᾶς
 ἐτοιμοὺς καὶ ἀξιόους τῶν ἑαυτοῦ δωρεῶν,
 ἐξαποστέλλει ἡμῖν τῆς ὁμοιοῦσας τὸ μέγα
 χάρισμα.

Ἡ θεῖος Παῦλος, ἵνα πείσῃ ἡμᾶς πρὸς
 τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς σωτηρίου αὐτοῦ πα-
 ραγγελίας, προβάλλει ἡμῖν τὸ παράδειγμα
 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. « Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς
 » οὐχ ἑαυτῷ ἤρесе, λέγει, ἀλλὰ, καθὼς γέ-
 » γραπται· οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων
 » σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. » Ἀτενίζω οὖν εἰς
 τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν σωτῆρά μου, καὶ
 βλέπω, ὅτι οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ὑβρίζουσιν αὐ-
 τόν, κραυγάζοντες παρρησίᾳ· « Οὐ καλῶς
 » λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ
 » δαιμόνιον ἔχεις; » Αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης
 πραότητος ἀποκρινόμενος, νοθετεῖ αὐτοὺς
 καὶ διδάσκει τὰ πρὸς τὴν ἑαυτῶν σωτηρί-
 αν· βαστάζω ἄρα γε ἐγὼ τοιοῦτοτρόπως τὸ
 ἀσθενήμα, ἤγουν τὸν θυμὸν καὶ τὴν
 ὀργὴν τοῦ ὑβριζοντός με; οὐαὶ μοι,
 ἐγὼ φλογίζομαι ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, ὅταν ἀκού-
 σω τὰς ὑβρεις μου, καὶ ἀνθυβρίζω, καὶ ἐὰν
 τύχη, δέρω καὶ τραυματίζω τὸν ὑβριζήν
 μου· οἱ Φαρισαῖοι ἀνυποστόλως συκοφαν-
 τοῦσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐνώπιον πάντων.
 « Οὗτος, λέγουσιν, οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
 » νια, εἰμὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν

» δαιμονίων. » Αὐτὸς δὲ ἀποκρινόμενος
 σπεύδει, ἵνα διὰ διαφορῶν ἀποδείξεων ἐλευ-
 θερώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλάνης, καὶ ὀδηγήσῃ
 πρὸς τὴν κατανόησιν τῆς ἀληθείας· βαστά-
 ζω ἄρα γε ἐγὼ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ
 σφάλμα, ἤγουν τὸν φθόνον ἢ τὸ μῖσος τῆς
 προαιρέσεως τοῦ συκοφάντου μου; οὐαὶ μοι,
 ἐγὼ πλέκω κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν βαρυ-
 τέραν, καὶ σκάπτω λάκκον, ἵνα καταθάψω
 αὐτὸν ἐκεῖ. Ὁ Ἰσκαριώτης Ἰούδας παρέ-
 δωκε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς θάνατον·
 αὐτὸς δὲ, ὅταν εἶδεν αὐτὸν ἐρχόμενον, ἵνα
 διὰ τοῦ φιλήματος παραδώσῃ αὐτὸν
 εἶπε· Φίλε μου, διὰ ποίαν αἰτίαν παρίσασαι
 ἐνώπιόν μου; « Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρεις; »
 Ἄρα γε ὑποδέχομαι ἐγὼ κατὰ τὸν αὐτὸν
 τρόπον τὸν προδότην μου; λέγω ἄρα γε
 καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ πρὸς με,
 φίλε μου, διὰ τί παρίσασαι ἐνώπιόν μου;
 οὐαὶ μοι, ἐγὼ βράπτω κατ' αὐτοῦ πᾶσαν ἐ-
 πιβουλὴν καὶ ἐτοιμάζω πᾶσαν παγίδα καὶ
 ἐρόχον.

Βλέπε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ πόσης
 ἀνεξικακίας βαστάζει τῶν κριτῶν αὐτοῦ
 τὴν ἀδικοκρισίαν, τῶν στρατιωτῶν τὰ πε-
 ριπαίγνια, τοῦ λαοῦ τὰ ἐμπτύσματα, τοὺς
 κολαφισμοὺς, τὰ ραπίσματα, τῶν σταυρω-
 σάντων αὐτὸν τὴν ἀσπλαγχνίαν· οὐ μόνον
 μετὰ ἀνεικάστου συμπαθείας ἐδάστασε
 πάντα, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ κρε-
 μάμενος, παρεκάλεσε τὸν θεὸν καὶ πατέρα
 αὐτοῦ, ἵνα συγχωρήσῃ τὰ τούτων πται-
 σματα « Πάτερ, εἶπεν, ἄφες αὐτοῖς; οὐ
 » γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι. » Τρισάθλιο ἡ-

Ρωμ. 15.
3.

Ἰωάν. 8.
48.

Ματθ. 12.
24.

Ματθ. 20.
50.

Λουκ. 24.
31.

μεῖς, οὐδὲ ἓνα πικρὸν λόγον βασάζομεν, οὐδὲ ἐν αὐστηρῶν, ἢ περιπαικτικὸν σχῆμα τοῦ πλησίον ἡμῶν ὑπαφέρομεν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐβάστασε πάθος καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον, ἀναμάρτητος ὢν, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃ ἐκ τῆς κολάσεως· ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ὀλιγώτατον κόπον στέργομεν, οὐδὲ βραχυτάτην ἐνόχλησιν ὑπομένομεν, ἵνα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν εὐεργετήσωμεν· ἡμεῖς πεπληρωμένοι ὄντες ἁμαρτημάτων, οὐ μόνον τὰ ἀσθενήματα τῶν ἐνεχλούντων ἡμᾶς οὐ βαστάζομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀσθενήματα τῶν μηδεμίαν ἐνόχλησιν προξενούντων ἡμῖν συμπαθεῖμεν· βλέπομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἁμαρτάνοντας, καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐπιμελούμεθα περὶ τῆς διορθώσεως αὐτῶν, οὐ μόνον οὐ καλύπτομεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἀλλὰ περιερχόμενοι ἐνθεν καὶ κείθεν καταλαλοῦντες καὶ κατακρίνοντες αὐτοὺς, κοινολογοῦμεν καὶ καταθεατρίζομεν τὰ τούτων σφάλματα.

Πῶς οὖν δυνάμεθα, τοιοῦτοι ὄντες, γενέσθαι μέτοχοι τοῦ θείου δώρου τῆς ὁμοφροσύνης, περὶ ἧς ἐδεήθη οὐ μόνον ὁ Παῦλος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς; καθὼς ἡμεῖς οὐδὲ εἰς τὰ συντετριμμένα, οὐ δὲ εἰς τὰ ρεῖρρυπωμένα σκευὴ βάλλομεν τὸ πολύτιμον μῦρον· οὕτως οὐδὲ ὁ θεὸς βάλλει τὰ ἀτίμητα αὐτοῦ δῶρα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀσυμπαθῶν, τῶν μὴ θελόντων βασάζειν τοῦ πλησίον αὐτῶν τὰ σφάλματα· ἐκ τούτου ἐστερημένοι μένομεν τοῦ οὐρανοῦ τῆς ὁμοφροσύνης χαρίσματος· ἐκ τούτου οὐδὲ εἰς τὰς πόλεις, οὐδὲ εἰς τὰς οἰκίας,

οὐδὲ εἰς τὴν συγγένειαν, οὐδὲ εἰς τὰ ἱερά· καταγῶγια βλέπεις ὁμόνοιαν· πανταχοῦ βασιλεύει ἡ διχόνοια, πανταχοῦ ἑτεροφροσύνη καὶ ἀσυμφωνία· ἐξ αὐτῶν δὲ προέρχονται τὰ σκάνδαλα, αἱ ἀλληλομαχίαι, οἱ πόλεμοι, καὶ τὰ μύρια καὶ πάνδεινα δυστυχήματα.

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἡ ἀποστολικὴ ἐντολή, ἣν σήμερον ἠκούσατε, ἐστὶν ὠφέλιμος οὐ μόνον εἰς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σῶμα, οὐ μόνον οἰκοδομεῖ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν, ἀλλὰ στηρίζει καὶ τὴν πολιτικὴν διοίκησιν· κραταιὰ καὶ ἀνεπιβούλευτος ἐ-ἐκείνη ἡ πόλις, ἧς οἱ πολῖται βαστάζουσιν ἀλλήλων τὰ βάρη· εἰρηνικὴ καὶ εὐοδουμένη κείνη ἡ οἰκία καὶ ἡ ἀδελφότης καὶ ἡ συζυγία, ἐν ᾗ ὁ εἷς ὑποφέρει τοῦ ἄλλου τὸ ἐλάττωμα· πανευτυχὴς πᾶσα ὁμήγυρις, ἐν ᾗ φυλάττεται τοῦτο τὸ ἀποστολικὸν παράγγελμα· ἡ τούτου ἐκπλήρωσις περιθάλλει καὶ ἐπιστηρίζει εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς ἀγάπης· ἐξ αὐτῆς δὲ πάντα τὰ ἐπιγεια ἀγαθὰ, ἐξ αὐτῆς καὶ ἡ αἰώνιος σωτηρία. Μνημονεύετε οὖν διαπαντός τὸ ἀποστολικὸν παράγγελμα· « Ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. » Ἔχετε πάντοτε ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ταύτην τὴν ἀγίαν ἐντολήν· διότι, ἐὰν φυλάττητε αὐτήν, δι' αὐτῆς ἀναπληροῦτε τὸν νόμον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· « Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. »